Το Αφιέρωμα αποτυπώνει τις εισηγήσεις στην επιστημονική ημερίδα που διοργάνωσε στις 24 Νοεμβρίου 2025 το Εργαστήριο Δημοσιονομικής Διακυβέρνησης του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΦΑΚΕΛΟ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ Ε.ΔΗ.ΔΙ. ΤΗΣ 24.11.2025

Ευαγγελία Μπάλτα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης Παντείου Πανεπιστημίου
Μέλος του Εργαστηρίου Δημοσιονομικής Διακυβέρνησης (Ε.ΔΗ.ΔΙ.)

Το νεοσύστατο Εργαστήριο Δημοσιονομικής Διακυβέρνησης (Ε.ΔΗ.ΔΙ.) του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών διοργάνωσε στις 24 Νοεμβρίου 2025 μία επιστημονική ημερίδα με τίτλο «Η κοινωνική ασφάλιση μπροστά στις δημοσιονομικές και δημογραφικές προκλήσεις», οι εισηγήσεις της οποίας συμπεριλαμβάνονται στο ειδικό αφιέρωμα του παρόντος τεύχους του ηλεκτρονικού περιοδικού ελεύθερης πρόσβασης Δημοσίου Δικαίου eΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Το συγκεκριμένο Εργαστήριο δραστηριοποιείται σε ζητήματα που άπτονται της δημοσιονομικής διακυβέρνησης, υπό το πρίσμα της διοικητικής και νομικής επιστήμης, και εξειδικεύεται κυρίως στα επιστημονικά πεδία που αφορούν τον κρατικό προϋπολογισμό, το δημοσιονομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον σύγχρονο δημοσιονομικό έλεγχο και τις δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις, συνεχίζοντας τη μακρά παράδοση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου στο Δημοσιονομικό Δίκαιο από την εποχή των Καθηγητών Μιχαήλ Στασινόπουλου και Δημητρίου Κόρσου.

Στο πλαίσιο της πρώτης θεματικής ενότητας της συγκεκριμένης επιστημονικής εκδήλωσης για τα διαρθρωτικά προβλήματα και τα θεσμικά όρια του ασφαλιστικού συστήματος, η Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κυρία Ευαγγελία-Ελισάβετ

Κουλουμπίνη τονίζει την ανάγκη για δίκαιη εξισορρόπηση μεταξύ της αρχής της διαγενεακής αλληλεγγύης και της αρχής της δημοσιονομικής βιωσιμότητας στο συνταξιοδοτικό σύστημα και παρουσιάζει τον πολυεπίπεδο τρόπο με τον οποίο το Ελεγκτικό Συνέδριο συμβάλλει στη διασφάλιση της αρχής της διαγενεακής αλληλεγγύης.

Στο ίδιο πλαίσιο, η Δικηγόρος κυρία Παναγιώτα Ξυλάκη εξετάζει τη δικαστική αξιολόγηση της επάρκειας των συνταξιοδοτικών παροχών υπό το φως της μεταρρύθμισης της κοινωνικής ασφάλισης με τον ν. 4387/2016, σχολιάζοντας την απόφαση 695/2024 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι η σύνταξη υψηλόβαθμων στρατιωτικών δεν μπορεί να υπολείπεται του 60% αυτών, προκειμένου να διασφαλίζεται αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

Η δεύτερη θεματική ενότητα της επιστημονικής εκδήλωσης αφορά ένα δίκαιο και βιώσιμο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Η Γενική Γραμματέας Δημοσιονομικής Πολιτικής κυρία Παυλίνα Καρασιώτου αναλύει τη δημοσιονομική διάσταση του ελληνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης υπό το πρίσμα του νέου ευρωπαϊκού πλαισίου δημοσιονομικής διακυβέρνησης και της δημογραφικής πρόκλησης, ενώ παρουσιάζει τα μεγέθη του Κοινωνικού Προϋπολογισμού, τις πρόσφατες διαρθρωτικές παρεμβάσεις που ενισχύουν τη βιωσιμότητα και τους θεσμούς μακροχρόνιας σταθεροποίησης.

Η Καθηγήτρια Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ κυρία Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη αναπτύσσει το θέμα της ενοποίησης των ενταχθέντων στον e-ΕΦΚΑ φορέων, με κύριους άξονες τους λόγους ίδρυσης του ενιαίου αυτού φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης με τον ν. 4387/2016, την πολυπλοκότητα του εγχειρήματος της ενοποίησης, τον τρόπο και τον βαθμό στον οποίο συμβάλλει σε αυτήν το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα και τις μεγαλύτερες σύγχρονες προκλήσεις για τον e-ΕΦΚΑ 10 χρόνια μετά τη δημιουργία του.

Ο Καθηγητής κύριος Πάνος Τσακλόγλου παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη του ελληνικού συνταξιοδοτικού συστήματος, ιδίως υπό συνθήκες δημογραφικής γήρανσης και δημοσιονομικών περιορισμών, αναλύοντας τον διανεμητικό χαρακτήρα του συστήματος, τις δομικές αδυναμίες αυτού προ οικονομικής κρίσης, τις μεταρρυθμίσεις που υλοποιήθηκαν εξαιτίας αυτής, το κόστος προσαρμογής κατά την περίοδο των μνημονίων και τις προκλήσεις της βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Τέλος, ο Πάρεδρος ΝΣΚ κύριος Στέφανος Πετροπουλάκος προσεγγίζει την εξωδικαστική επίλυση των κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών ως μορφή διοικητικού ελέγχου και παραθέτει τους υφιστάμενους μηχανισμούς, ήτοι τη διοικητική-εσωτερική επίλυση μέσω των Διοικητικών Επιτροπών του e-ΕΦΚΑ και τη διαμεσολαβητική παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη. Παράλληλα, παρουσιάζει τα θεωρητικά πλεονεκτήματα του υπάρχοντος συστήματος, με ταυτόχρονη ανάδειξη των βασικών δυσλειτουργιών κατά την πρακτική του εφαρμογή και διατυπώνει πρόταση για τη συγκρότηση ενιαίου και λειτουργικά αυτοτελούς μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης, με εγγυήσεις ανεξαρτησίας, ταχύτητας, ομοιομορφίας και θεσμικής αξιοπιστίας. ❑